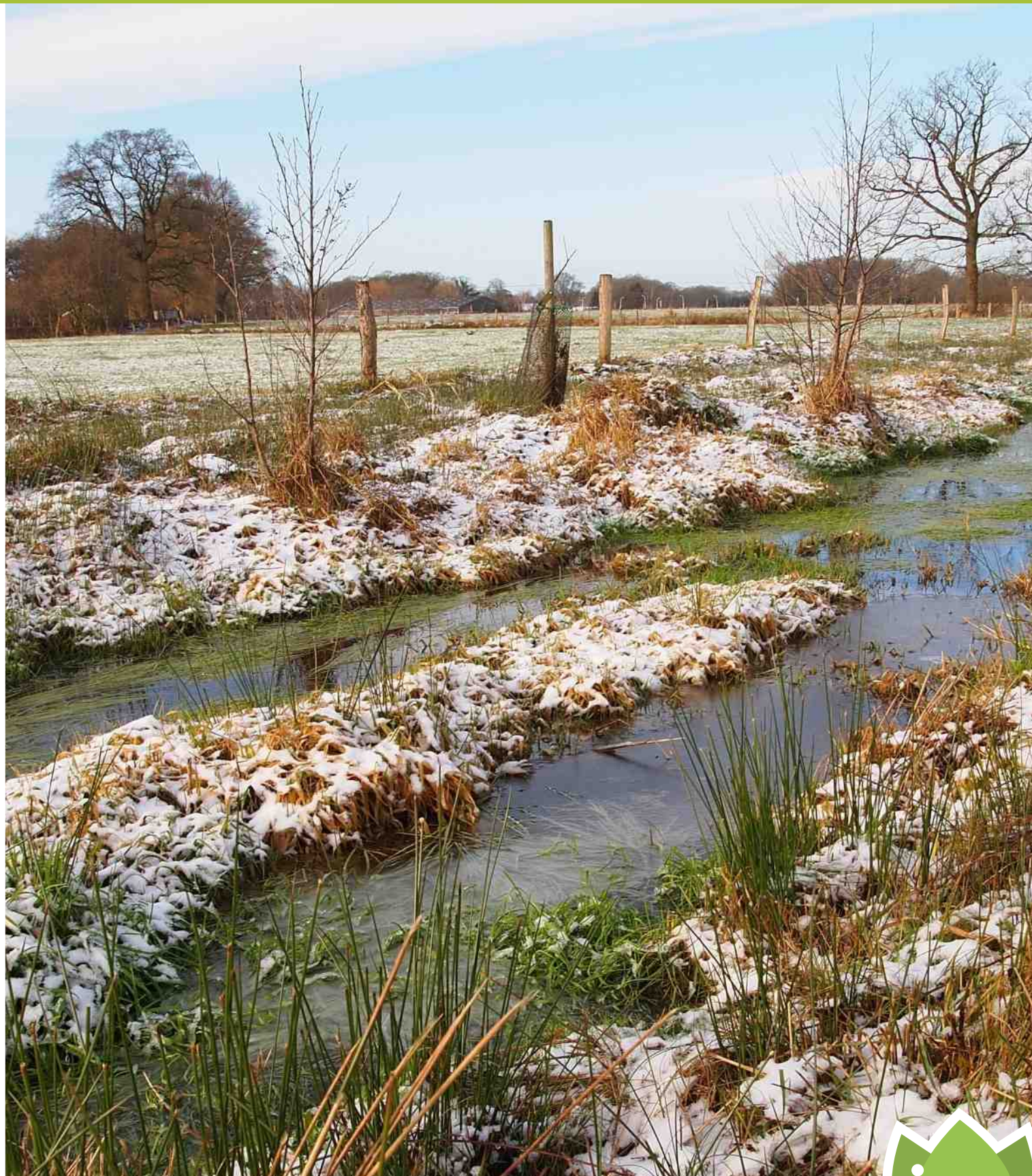

Winter 2017

Gidsengids

IVN ENSCHEDE

INSTITUUT VOOR NATUUREDUCATIE

nr. 243

BELEEF DE NATUUR!

Colofon

De Gidsengids van IVN Enschede verschijnt 4 x per jaar.
Meer informatie vindt u op: www.ivn.nl/afdeling/enschede
en www.facebook.com/IVNEnschede

Redactie en Facebook

* Celia Horst-Geijtenbeek

Burgemeester Stroinkstraat 375 - 7547 RH Enschede
tel. 053 434 36 48 - email : celia@jfhorst.nl

* Tineke Eitink-Doornhein

Website

* Jan Willem Visschers

tel. 053 476 55 35 - email : jwvisschers@gmail.com

* Erika van Oldeneel - e-mail: erika1961@hetnet.nl

Drukker

* Editoo B.V. te Arnhem

tel. 085 773 774 2 - www.editoo.nl

Lidmaatschap IVN

Aanmelden en opzeggen per email via secretariaat
Contributie per jaar leden € 18,50; huisgenoten € 5,00
Minimale jaarbijdrage donateurs is € 12,00.
IBAN: NL05 INGB 0000 8388 83 t.n.v. IVN Enschede

Bestuur

Voorzitter

* Hanneke van Dorp

Wooldrikshoekweg 104

7535 DD Enschede

053-4780392

email : hanneke_van_dorp@planet.nl

Secretariaat

* 1e secretaris

Mieke Vlierhaar

Bergweg 27

7524 CT Enschede

053-433 69 90

* 2e secretaris

Nico van Diepen

email : secretariaatvnnenschede@gmail.com

Penningmeester

* Dirk Nijenboer

Van Riebeekstraat 95

7535 ZJ Enschede

053 4311364

email : dendirk@home.nl

Algemeen bestuurslid

* Pim Bosman

Voortsweg 48

7523 CH Enschede

053-4322965

email : whbosman@hetnet.nl

Welkom bij IVN Enschede

IVN, Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid, is een organisatie met ca. 180 afdelingen in Nederland en ca. 18.000 vrijwilligers. IVN heeft als doel mensen bij de natuur te betrekken en jong en oud laten beleven hoe leuk, leerzaam, gezond én belangrijk onze natuur is.

De afdeling IVN Enschede telt momenteel ca. 70 leden. Zij zetten zich in op het gebied van milieu, natuureducatie en duurzaamheid. Vooral door het stimuleren van natuurbeleving willen we onze liefde en kennis voor de natuur delen. Tevens organiseren we speciale bijeenkomsten voor onze leden en donateurs. Per kwartaal ontvangen zij het afdelingsblad de "Gidsengids".

Zin om vrijblijvend eens te komen kijken, mee te doen met onze activiteiten of lid worden? Dan kunt u graag contact opnemen met ons secretariaat. Zie ook: www.ivn.nl/afdeling/enschede en www.facebook.com/IVNEnschede

Werkgroepen van IVN Enschede

Werkgroep Schoolwandelingen

Werkgroep Grijs, Groen en Gelukkig

Werkgroep Heemtuin

Werkgroep Vliegbasis Twenthe

Werkgroep Internationale School IST

Werkgroep IVN kraam

Werkgroep PR en Communicatie

In dit nummer

3	Van de voorzitter
4	Nieuwjaarswandeling
5	Gastvrij onderdak
6	Uit de oude doos
8	In gesprek met...
9	Heemtuindag
10	Natuurouders in opleiding
11	ODBS Het Stroink op het Aamsveen
12	De Tondelzwam
13	Als je vuurtje uit is...
14	Een historische ontmoeting op de kluunplaats
15	Intrigerende natuur
16	Plastic op de wadden
17	Moestuiniëren met kinderen
17	Wandelen over landgoed De Wee
18	Een herfstwandeling
19	De roodborst
20	Nieuwe cursus en gedicht
21	Van de redactie
22	Agenda

Van de voorzitter

Dit is de eerste gidsengids 'nieuwe stijl'! Over deze modernisering vindt u verderop in dit blad een artikeltje door de redactie.

Het is duidelijk een hele inspanning voor ze geweest dit blad te maken met het software-pakket van Editoo. We zien het als een investering, waardoor het in de toekomst sneller gaat, maar ook hier blijkt: alle begin is moeilijk. Het resultaat is weer geweldig, mede natuurlijk door alle bijdragen die de leden leverden!

Er is natuurlijk weer veel te lezen over IVN: zoals de reacties van kinderen op de wandeling in het Aamsveen in de herfst, ik vind zoiets als gids altijd heel leuk en informatief om te lezen. Een langvergeten woord duikt weer op: IVN wandelwagen. Wie nog weet wat daarmee bedoeld wordt is al heel lang lid. Het voorwerp dat naar die naam luisterde is weer opgedoken uit de antieke schuur waar het jaren verscholen stond. Ik denk eerder dat het 20 jaar was dan de 10 jaar waarover Jan Willem het in zijn stukje over de 'wandelwagen' heeft. Jan Willen en Pim: heel veel dank voor het weer in bruikbare staat brengen! Ik hoop dat we er veel gebruik van gaan maken!

En dan was er voor mij nog een klein raadseltje in het stuk van Nico in zijn reeks over vogels; waarom een plaatje van een varken bij een verhaal over een roodborstje? Als je het leest wordt het volkomen duidelijk.

Gezien de voorplaat en vele andere prachtige winterfoto's in deze Gidsengids (die nu veelal in kleur zijn) verheugt de redactie zich op een sneeuw- en ijs-rijke winter. Ik was hier aanvankelijk wat sceptischs over. In dit opwarmende klimaat zijn grijs en groen vaak de hoofdkleuren, maar de winter liet zich in de tweede week van december toch al aardig voelen, dus wie weet!

Zelf merkte ik vorige week in mijn tuin dat de dieren zich ook voorbereiden op de winter. Ik had de dakramen schoon gemaakt. Daarna viel het me op dat er gelige slierten van de bast van de linde op lagen. Die konden er nog niet langer dan 24 uur liggen. Buiten onder de linde vond ik er nog meer en ook wat houtsnippertjes, die te ver van de stam lagen voor spechten-werk. Ik hoorde een geluidje en zag zowaar de maker van dit afval: een eekhoorn snelde met een bek vol gele slierten van tak tot tak. Duidelijk nestmateriaal waarmee hij een comfortabele bekleding voor zijn winterverblijf kan maken.

Ik wens alle lezers heel fijne feestdagen en hoop velen van jullie te zien bij de nieuwjaarsbijeenkomst, waarvoor u de uitnodiging in dit blad vindt. Dan kunnen we elkaar in levende lijve een gelukkig nieuwjaar wensen tijdens een mooie wandeling en een kop koffie met iets lekkers.

Hanneke van Dorp

foto Henk Eitink

IVN Nieuwjaarswandeling 2018 uitnodiging

Uitnodiging voor alle leden en hun partners voor de IVN Nieuwjaarswandeling op zaterdagmiddag 6 januari a.s. in de omgeving van het Berenbroek, Smalenbroek en Spik.

Foto Henk Eitink

Vorig jaar gooiden winters gladde wegen roet in het eten en zagen we ons genoodzaakt de Nieuwjaarswandeling af te zeggen. Dit keer hopen we alsnog met elkaar te gaan wandelen in een heel mooi stukje Twents landschap tussen de Zuidwijken van Enschede en de grens met Duitsland.

We starten bij het restaurant Sandersküper en daar drinken we na afloop van de wandeling om ca.15:30 uur koffie of thee met iets lekkers erbij. Het restaurant is gemakkelijk te vinden als je vanuit Enschede over de Knalhutteweg Duitsland inrijdt. Het ligt vlak na de grensovergang aan de rechterkant van de weg.

Wie de wandeling niet kan of wil meemaken, maar wel voor de koffie wil komen, kan dit van te voren melden bij Hanneke (tel. 4780392), zodat we bij de start van de wandeling in het restaurant kunnen melden met hoeveel we zullen zijn.

U bent van harte welkom op zaterdag 6 januari a.s. om 14:00 uur

**We starten op de parkeerplaats van restaurant Sandersküper
Alstätter Brook 34, 48683 Ahaus**

Gastvrij onderdak

Als u denkt dat dit artikeltje gaat over het gastvrij onderdak verlenen aan een mens in kommervolle omstandigheden, dan zult u snel ervaren dat dit artikel toch wel een heel andere wending neemt....!

Het was op een mooie dag begin september dat Pim Bosman en ondergetekende op weg gingen om elkaar op de afgesproken plek - Erve Smalenbroek - te treffen.

Wat een mooi boereinerf met een prachtige schuur.
Met enige schroom betraden we de imposante schuur met machtige gebinten!
We voelden dat hier de eeuwen op ons neerkeken...

Al zo'n tien jaar gold dat ook voor het voertuig dat in een hoek van de schuur stond weggestopt.
Lagen stof, bladeren en ander ondefinieerbaar afval ontrok in eerste instantie het voertuig aan onze speurende ogen.
Enigszins aan het donker gewend ontwaarden we een wiel, en nog een en daartussen een gesloten bak met nog net zichtbaar een opschrift: 'Wandelwagen IVN'!

Wat een vreugde om het gezochte voertuig ook daadwerkelijk te hebben gevonden!!
Ruim tien jaar gastvrij onderdak in de schuur van Erve Smalenbroek loopt ten einde.
Het had wel, zoals we later zouden ontdekken, z'n sporen achtergelaten....

Gelukkig zagen we kans om de banden op spanning te brengen, aan te koppelen (de verlichting werkte, ondanks knaagsporen van muizen..!) en op weg te gaan naar... Ja, waar naar toe? Welnu, op weg naar een nieuw gastvrij onderdak!

We hadden al wat rondgevraagd en we kregen een genereus aanbod: Er is ruimte in een schuur aan de Burgemeester Stroinkstraat 375. Weliswaar wat minder imposant en niet met zulke machtige gebinten, maar niettemin, zoals gezegd, wel gastvrij onderdak! U heeft het al gesnapt, het is de schuur van Celia en Jasper Horst!

In deze schuur is door de beide mannen geschroefd, geboord, gedacht, gewanhoopt, geverfd, fijn samengewerkt, opgelucht adem gehaald, gezaagd, geschuurd, koffie (van gezin Horst) genuttigd, gemonteerd, in- en uitgepakt enz. enz. En dat allemaal met als 'lijdend' voorwerp de IVN-aanhangwagen. Oh, u wist niet dat we die hadden? Nou het zal u verbazen (net als ons dat deed!), we bezitten echt een aanhangwagen en we hebben die aan de vergetelheid kunnen ontrukken!

Er staat nu een prachtige, gerenoveerde, IVN-aanhangwagen in de genoemde schuur!
En...dan hebben we het nog niet gehad over de inhoud van de aanhanger: een demontabel metalen frame van een grote "markt"kraam compleet met zeildoeken dak, achterwand en zijkanen, klapstoeltjes, publicatieborden, 10-

tallen richtingbordjes voor het uitzetten van wandelingen en nog veel meer...!!

We hopen er te zijner tijd met genoeg gebruik van te maken bij de komende activiteiten van ons IVN-Enschede!

Jan Willem Visschers.

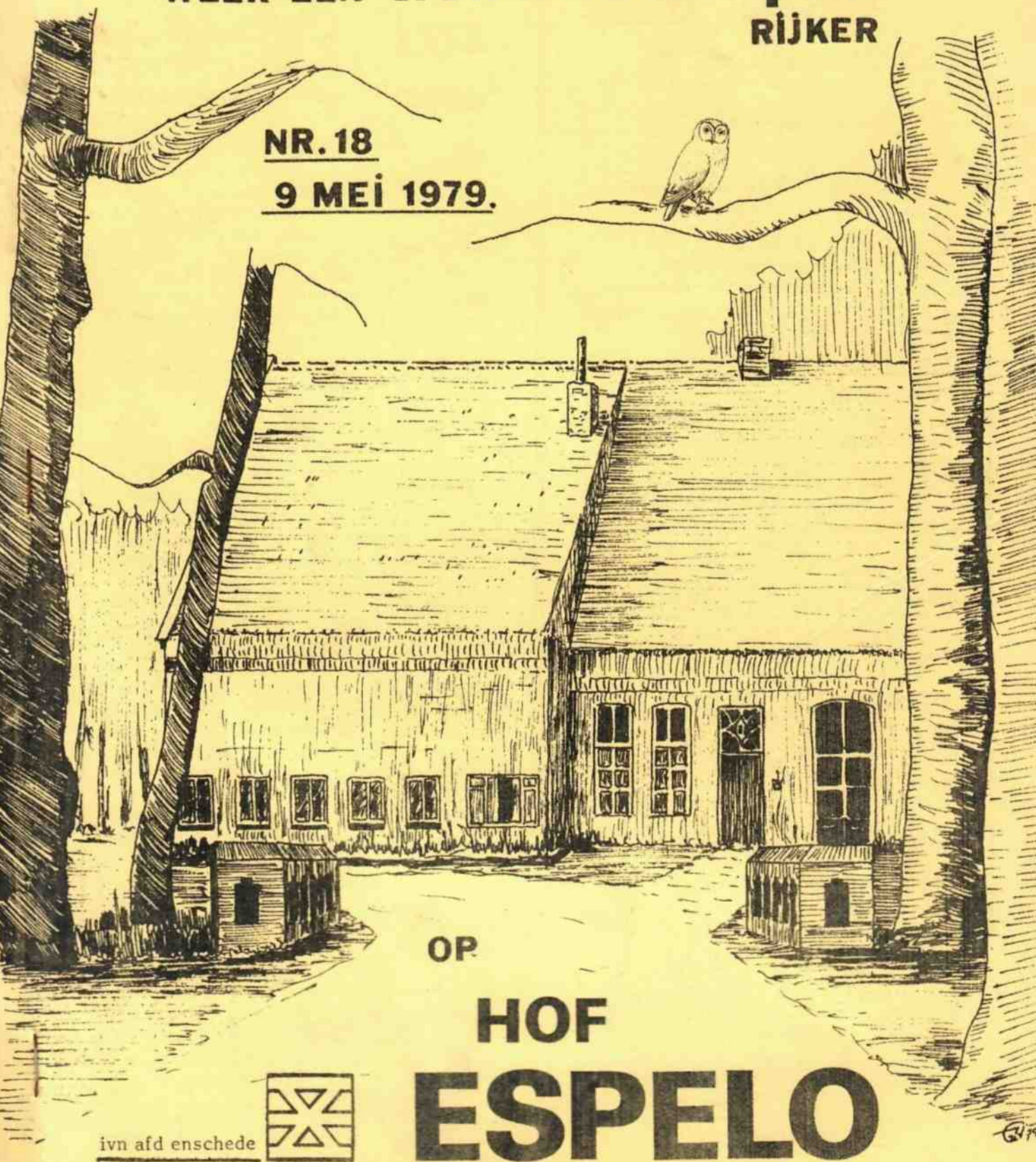

DE GIDSENGIDS

WEER EEN I.V.N. natuurpad
RIJKE

NR. 18

9 MEI 1979.

OP

HOF

ESPELO

ivn afd enschede

LEDENMUTATIES.

Wij ontvingen geen mutaties. Toch moet ons dit even van het hart: Het komt nog steeds voor, dat adreswijzigingen enz. niet worden opgegeven. Vooral voor de bezorgers van de " Gidsengids " is het een onprettige ervaring soms zelfs meer dan één keer voor niets op een door U verlaten adres te komen. Bovendien klopt onze ledenadministratie dan niet meer en blijft de betrokkene verstoken van o.a. toezending van "Mens en natuur".

Zo zoeken we bijv. (maar nu niet langer !) naar het adres van dhr. H. Landstra, gewoond hebbende aan de Deurningerstr. 168d.

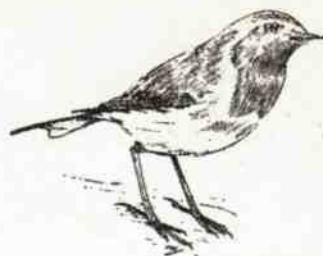
BIJ HET AANBIEDEN VAN KWITTANTIES TER INNING VAN DE KONTRIBUTIE 1979 kwamen ook enkele mutaties aan het licht, die ons sekretariaat nooit via de betreffende leden hebben bereikt. Zo stelden de heren Kievit en Veldink geen lid meer te zijn; de eerste zou dit bij het museum opgegeven hebben. Anderen bleken nog steeds moeite te hebben met de te volgen procedure van de kontributiebetaling en hen verwijzen we nog eens naar de zeer duidelijke aanwijzingen hieromtrent in het jaarverslag-mededelingenblad, door allen in april (bij "Gidsengids" nr. 17) ontvangen.

Om alle misverstanden te voorkomen vragen sekretaris en penningmeester onze leden nogmaals dringend voor het betalen van kontributie en het opgeven van mutaties de enig juiste weg te volgen. Het I.V.N. postrekening nr. is 838883. (afd. Enschede) en het sekretariaat bereikt U onder tel.nr. 353938. (Floraparkstr. 400, 7531 HX Enschede).

dank voor Uw medewerking, we kunnen niet zonder !

NIEUWE PENNINGMEESTER:

H. Anneveld, Weldinkhorst 4,
7531 EK Enschede.
tel. 053-350540.

ROODBORST.

BERICHTEN UIT DE WERKGROEPEN (vervolg).

Wergroep III: coördinator
I. Slis-van Voorthuy-
sen,
Bretelerhorst 30,
tel. 352987.

De werkgroep komt op donderdag 10 mei bijeen in " het Volbert ".

De bekende hamer zal dan overgedragen worden aan Irene Slis, onder dankzegging voor de bewezen diensten aan de beide groepsleidsters Sylvia Smit en Ria Paus.

Gesproken zal worden over o.a. het natuurplein in het Ledeboerpark.

De werkgroep wijst onze leden op de zondagochtendwandeling van 20 mei a.s., om 10 uur vanaf " De Snippert " op het " Hooke Boeke ". Wij gaan voorlopen met de zich aandienende gidsen voor deze wandeling op woensdagavond 16 mei om 19.30 uur. Irene Slis, Herman Robers, Ada Dollenkamp, Bob Morrema, Jan Hondshorst en Jan Oostindië gaven zich reeds op.

Herman Robers brengt de caravan op de bewuste zondag.

Zondag 13 mei a.s. om 10 uur verzorgen Chris de Mare en Jakob Blok een ca. 1 uur durende "Broam"-wandeling voor de groep van de Sociale Werkplaats, als vermeld op pag. 10 en 11 van deze gids.

Zondag 27 mei a.s. zijn het Chris de Mare, Jan Hondshorst en Jan Oostindië, die op "den Broam" een educatieve wandeling houden met een groep gasten van het buurthuis "Allardsoog" uit Bakkeveen (Fr.).

In gesprek met... Heddie Zorn

Wat is er een hoop veranderd aan het uiterlijk van de Gidsengids! Als je even terugbladert naar de vorige pagina be-land je ineens in het jaar 1979!

De Gidsengids bestond toen nog maar zo'n twee jaar en kwam duidelijk veel vaker uit dan tegenwoordig. Door de jaren heen is er veel veranderd. En ook de bezetting van de redactie veranderde zo nu en dan van samenstelling.

20 september j.l. zocht ik Heddie Zorn op en hebben we samen teruggekeken naar hoe het er vroeger aan toe ging in "de redactiekamer". Heddie heeft een flink aantal jaren de redactie van de Gidsengids mogen verzorgen. En het werd me tijdens ons gesprek al snel duidelijk dat er erg veel is veranderd, maar dat er ook wel dingen hetzelfde zijn gebleven.

In de beginjaren kwam de Gidsengids ongeveer 10 keer in het jaar uit en was hij ongeveer 16 pagina's dik. Dat waren A4tjes die voornamelijk werden gevuld met verslagen van activiteiten en aankondigingen van activiteiten.

In die tijd kende het IVN een flink aantal werkgroepen die ook altijd een verslag aanleverden.

Die verslagen werden handgeschreven aangeleverd en moesten dan vervolgens allemaal overgetypt worden op de typemachine.

Dat was niet altijd eenvoudig; de een heeft nu eenmaal een wat duidelijker handschrift dan de ander. Verder moesten er natuurlijk nog alle schrijf/taalfouten uit worden gevist. En een enkele keer moest copy ook enigszins herschreven worden ten behoeve van de leesbaarheid. Al was de redactie daar altijd erg terughoudend in.

Om een en ander een beetje aantrekkelijk te maken werden de pagina's verder geïllustreerd met plaatjes die uit boeken en tijdschriften gehaald werden.

Alle copy werd vervolgens op de tafel uitgelegd en in de juiste volgorde geschikt om zo de juiste lay out te krijgen. Uiteindelijk werden dan met behulp van schaar en lijm, de artikelen en illustraties op de juiste plek gezet en als dan alles naar tevredenheid was kon de Gidsengids worden gestencild, geniet en vervolgens bezorgd worden.

En daar waar tegenwoordig de postbode dit laatste voor ons verzorgt, gingen er toen een aantal vrijwilligers op de fiets Enschede en omgeving door om de Gidsengidsen op de juiste plek te bezorgen.

Later kwam de computer en dat maakte een hoop dingen een stuk eenvoudiger. Bijvoorbeeld het overnemen van geschreven teksten. Helemaal toen artikelen via mail werden aangeleverd. Dat scheelde een hoop typewerk! En ook het invoegen van afbeeldingen en foto's ging een stuk eenvoudiger. Er kwamen een hoop meer mogelijkheden bij. In die tijd veranderde het formaat van de Gidsengids ook. Het werd een boekje met dubbelgevouwen A4tjes. Ook de frequentie waarop het blad uitkwam liep op een gegeven moment terug naar zo'n vier keer per jaar.

Na dit verhaal van vroeger zette ik even alles op een rijtje...

Wat was het vroeger veel werk om de Gidsengids te maken. Maar ook; wat waren er veel mensen bij betrokken om er voor te zorgen dat alle leden een leesbaar exemplaar in de brievenbus kregen.

Inmiddels is er nog meer veranderd en zijn we begonnen met het maken van de Gidsengids via een digitaal programma. Het enige waarvoor we nu nog op pad moeten is het verzamelen van foto's en verhalen om weer een mooie nieuwe Gidsengids mee te vullen.

En dat is soms nog best lastig!

Want daar waar vroeger gewoon plaatjes en teksten van anderen gebruikt werden, mag dat tegenwoordig niet meer zomaar. Auteursrechten maken dat we het beste zelf voor onze afbeeldingen kunnen zorg dragen.

En ook interessante artikelen moeten we zelf schrijven.

We zijn dan ook altijd erg blij met interessante copy die we uit de pen van onze lezers mogen ontvangen! Net als de redactie van vroeger dat was.

Want uiteindelijk is de Gidsengids vooral een blad van en voor ons allemaal!

Celia Horst

Het stroomgebied van de Regge,

een film van Jan van der Geest

De Regge is een rivier in Overijssel op de grens tussen Salland en Twente, je moet er geweest zijn! Tenminste eenmaal in je leven.

Waarom? Dat laat Jan van der Geest ons graag zien in de door hem gemaakte film over het stroomgebied van deze rivier. Op donderdagavond 29 maart vertoond hij zijn film voor ons in het Nivon-centrum aan de Dotterbloemstraat. Deze avond begint om 20.00 uur. Entree is €3,- inclusief één consumptie. Leden IVN, KNNV, Nivon betalen €2,-

Heemtuindag in het Abraham Ledeboerpark

Zondag 24 september 2017, een zondag die al bijtijds begon voor mij met het in goede banen leiden van de bezoekers aan onze wekelijkse kerkdienst (OGH) in de zaal van Mediant in de Helmerhoek (Enschede Zuid).

Normaal gesproken gaat dat vanzelf maar op deze vredes-zondag was er een gezamenlijke viering van een heel aantal kerkgenootschappen uit Enschede. Vandaar dat de verwachte toestroom van extra bezoekers voor deze viering wat aanwijzingen goed kon gebruiken!

Zouden we deze middag ook zo'n toestroom van bezoekers aan de Heemtuindag in het Ledeboerpark kunnen verwachten? De ervaring leert dat dat ook zeer te maken heeft met de weersomstandigheden van die dag. Nou die waren prima! Dus wie weet!

De voorbereidingen om in de Heemtuin een mooie ontmoetingsplek in te richten begonnen die dag al rond half twaalf. Eigenlijk beginnen die voorbereidingen al veel eerder. U snapt wel dat de Heemtuincommissie al weken van te voren nadenkt over de invulling van zo'n dag. U hoeft dat natuurlijk niet allemaal te weten, maar toch is het soms goed om te beseffen dat zo'n 'simpele' Heemtuindag best de nodige aandacht, tijd en inspanning vraagt van deze en gene. Fijn dat ze dat willen doen!

De kramen worden opgezet, zitjes gegroepeerd, heerlijkheden voor de inwendige mens (zelfgemaakte taarten, jams, enz.) uitgesteld, de boekenkraam mooi ingericht, de barbecue voor het brood en appeltjes bakken klaargezet, kortom alles wordt in gereedheid gebracht om bezoekers gastvrij te kunnen ontvangen.

Bijzonder deze middag was ook het muzikale optreden van een groep jongelui van het Stedelijk Lyceum Kottenpark! Wat een enthousiasme van deze jonge mensen en hun leider. Een leuke ervaring die sommige bezoekers er zelfs toebracht een dansje te wagen!

Dan waren er, niet te vergeten, Ineke, Maaike en Janneke die de kinderen uitnodigden te gaan knutselen en dierfiguren te gaan vouwen (Origami) Veel enthousiasme!

Rondkijken in de Heemtuin en uitleg krijgen van Hanneke, daar genoten de bezoekers ook van!

En dan het - voor kinderen en volwassenen - (stok)brood bakken of een appeltje stoven! Soms een klein (of wat groter...) zwart geblakerd plekje.... een kniesoor die daar oplet! Gewoon even wegkrabben.

Ondertussen had ook de appeldeskundige (pomoloog) Frans Leusink een prachtige 'natuurlijke' kraam opgebouwd. Bij hem en zijn familie kon je voor een prikkel heerlijke appels kopen en, als je dat wilde, van alles te weten komen over oude appelrassen en hoe je fruitbomen goed snoeit. Klik op de volgende link (of type het adres in op je computer als je dit verslagje op papier leest): www.tubantia.nl/enschede/zelf-appels-plukken-in-boomgaard-in-twekkelo-a43f5050/ Erg leuk om het filmpje te zien en om te horen wat Frans ons heeft te vertellen over zijn boomgaard aan de Burgemeester Stroinkstraat.

Dan tenslotte nog iets waar ikzelf al jaren zeer van geniet als er weer een Heemtuindag is: De prachtige boeketten die Frieda (met schoondochter Hanneke) elke keer weet te maken! Die staan daar dan werkelijk, tenminste voor mij, heel mooi te wezen! U zag ze, als u er was, waarschijnlijk ook wel. Zo niet, dan volgende keer (voorjaar 2018) heel goed opletten! U mag ze niet missen!

Graag tot die keer in mei 2018 bij de volgende Heemtuindag! Jan Willem Visschers

foto's Henk Eitink

IVN Natuurouders in opleiding

Slootje springen, kikkerdril vangen, gevonden vogeleitjes bewonderen, braakballen uitpluizen, fluiten op een grasspriet...

Hoe geef je de fijne groene herinneringen van je eigen kindertijd door aan een nieuwe generatie?
Hoe daag je kinderen van nu uit om samen met jou te ontdekken hoe leuk en spannend natuur kan zijn?
Als Natuurouder help je bij de natuurlessen op de school van je kind of kleinkind.
Je ondersteunt bij de lessen die de leerkracht geeft.

Afgelopen september zijn we gestart met het opleiden van een groepje nieuwe Natuur(groot)ouders. Tijdens deze cursus gaan theorie en praktijk hand in hand en worden er ook huiswerkopdrachten gemaakt. Dit alles om de nieuwe Natuur(groot)ouders genoeg vaardigheden te laten ontwikkelen om de leerkrachten van de scholen waaraan zij verbonden zijn straks tot een hand en voet te kunnen zijn bij de lessen rond natuuronderwijs.

Twee van deze enthousiastelingen mogen we inmiddels ook verwelkomen als nieuwe leden van onze afdeling: Harry en Nel Dost we zijn blij met jullie!

Hieronder een deel van het huiswerk dat zij inleverden rond het onderwerp bodemleven, afbraak en schimmels.

Celia Horst

Gewoon Zwavelkopje

Huiswerkopdracht bij het hoofdstuk over schimmels en afbraak, uitgevoerd door Harry en Nel Dost

De paddenstoel bestaat uit een hoed, plaatjes en een steel:

De hoed van de gewone zwavelkop is zwavelgeel, ontwikkelt een groene tint, die daarna zwarter wordt. Aanvankelijk is de zwavelkop bolrond, daarna platter. De hoed is glad en heeft een doorsnede van 2 tot 7cm

De steel heeft dezelfde kleur als de hoed. De lengte van de steel is tot 9cm en 1cm breed. Ze groeien in dicht op elkaar staande trossen en zijn meestal gebogen.

Deze paddenstoelen hebben lamellen en zijn gelig groen, daarna paarszwart. De onderste paddenstoelen verkleuren door de zwarte sporen van de paddenstoelen erboven.

De zwavelkopjes groeien op alle soorten dood hout.

ODBS Het Stroink op het Aamsveen

Juf Lisa Kip van ODBS Het Stroink stuurde ons feedback van haar leerlingen:

“Ik vond het heel leuk, omdat we veel dingen hebben gezien zoals: Paddenstoelen en het meisje van Yde”.

“We hebben geweldige dingen gezien, zoals oude treinsporen. De mensen die daar werkten waren ook heel aardig en gaven goede informatie. Ik heb nog nooit zo mooie plek gezien”.

“Ik weet nu meer over de natuur en over paddenstoelen en over veen”.

“Ik vond het leuk dat we in de toren gingen. De gids vertelde ook alles goed”.

“Het was leuk, sommige bosjes waren van de dino tijd. Als je dan voelde dan heb je wat van die tijd gevoeld”.

“De gidsen legden goed uit en het was heel leuk”.

“Ik heb super veel interessante dingen geleerd. We hebben in de uitkijktoren gestaan. Ik vond de gids een super lieve vrouw, als wij iets niet snapte dan legde ze het nog een keer rustig uit”.

“Je ziet heel veel in het Aamsveen het was heel leuk”

“De gids heeft ons het veen laten zien en vertelde over 2000 jaar geleden”.

“Ik vond het heel leuk want nu hebben we geleerd, want we weten nu ook meer over vroeger wat er is gebeurd. Het ging over natuur, planten en bomen en veen”.

“Ik heb veel geleerd over planten en we zijn over het grenspad gegaan. Het meisje van Yde vond ik wel eng”.

Lidy Vrijheid, september

foto Henk Eitink

De Tondelzwam

Op de IVN wandelingen die ik in het natuurgebied Aamsveen heb meegemaakt wordt steevast door de gidsen gewezen op de fraaie zwammen die aan menig berkenboom zichtbaar zijn.

foto Henk Eitink

Dit is een tonderzwam zo wordt uitgelegd. Deze zwam heet zo omdat je er vuur mee kan maken. De oudere luisteraars knikken, zij kennen de naam nog van vroeger uit verhalen van hun (groot)ouders of wat zij nog van hun geschiedenislessen weten. De jongeren knikken ook, maar meer van “gooi het maar in m’n pet”.

Maar hoe zat het ook al weer met “vuur maken”. Het woordenboek van Dale leert ons dat de tonder (of tondel) een licht ontvlambare stof is zoals verkoold linnen of zwam.

Maar hoe maakte men in het pre lucifer tijdperk van deze zwam een tondel?

Een jonge, makkelijk te bewerken, zwam werd ontdaan van de buisjes aan de onderkant. Laag voor laag werden deze eruit gepeld. Ook de hardere buitenkant werd verwijderd. Wat dus overbleef was het middelste gedeelte en werd vervolgens in smalle reepjes gesneden. Daarna gekookt in een mengsel van as en water.

Een andere manier was door de reepjes langdurig te koken in (paarden)urine. Aan dit aldus verkregen resultaat werd salpeter (kaliumnitraat) toe gevoegd. Deze salpeter werd in kristalvorm gevonden bij latrines en bij mestvaalten. Uiteindelijk werd alles gedroogd en de reepjes (althans wat daarvan over was) werden geplet en pluizig gemaakt.

Tot zo ver het maken van een tondel maar daar was nog geen vuur mee verkregen. Men had ook nog een vuursteen en een vuurijzer of vuurslag nodig. Vuursteen is een zeer harde steensoort die in Nederland op tal van plaatsen te vinden is. Naast de toepassing om vuur te maken werd vuursteen ook gebruikt als werktuig: zoals een bijl, mes of als een schraper bij het leerlooien.

De vuurslag is een metalen ijzeren staafje die met kracht langs de vuursteen werd geslagen/geschraapt. Met als resultaat afspringende kleine ijzeren deeltjes die door oxidatie in de lucht gloeiende vonkjes vormen. Als deze in de tondel terecht komen - wat ook nog eens een hele toer is - was er kans op een beginnend vuurtje.

Naast de zwam en eerder genoemd verkoold linnen werd ook gedroogd gras en berkenbast gebruikt als tondel.

Hans Pelgrim

Als je vuurtje uit is

Vuur geeft je warmte, bescherming en licht. De verbranding van schoon hout zorgt echter ook voor houtskool en as. Weggooien is zonde!

In as van onbehandeld hout zit circa 6 tot 20% kalium wat de stevigheid van planten verbetert. Kalium zit vooral als ion (K^+) in het celvocht en houdt de celspanning in stand. Kalium bevindt zich ook in de grond in de vorm van kalizouten en lost relatief snel op in het bodemvocht. Naast versteviging zorgt "as" ook voor de verbetering van de vochtopname door de wortels. Een extra voordeel hiervan is dat de vochtafgifte door het blad minder wordt, wat er weer voor zorgt dat droogte en vorst minder invloed hebben. Mocht je besluiten om as te gebruiken, zorg er dan voor dat je maximaal 100 gram per m² strooit.

Dus heb je weer eens genoten van een gezellig vuurtje in huis of tuin, bedenk dan wat je met de resten doet! Je kan het, mits het schoon en onbehandeld hout was, teruggeven aan de natuur. Zo heeft je tuin ook plezier van jouw gezellige uurtje bij vuurtje!

Celia Horst

foto Henk Eitink

Een historische ontmoeting op de kluunplaats

Project : Veldwerk Scholengemeenschap Zuid in het Aamsveen. Erika van Oldeneel en Henk Kaspers stonden bij de kluunplaats het veldwerk te doen.

De eerste groep hadden wij net naar de volgende locatie gestuurd. Op dat moment kwam er een oude man met twee hondjes de kluunplaats op lopen. Eén hondje aan de lijn, het andere liep los. Het loslopende hondje was erg nieuwsgierig en snuffelde bij ons in de tassen. De oude man vroeg wat wij hier deden en dus vertelden we hem dat wij hier een stukje historie over de kluunplaats aan het vertellen waren.

Nou, zei de oude man, ik heb hier met mijn vader in de jaren veertig tot de jaren zestig van de vorige eeuw turf gestoken. Je weet wel, van die broodjes. En dat waren dagen van 14 tot 16 uur per dag. Ja, je moest wel om aan eten te komen. En dat zes dagen in de week. Alleen zomers... want de winterdag had het geen zin. Want dan kon de turf niet drogen.

Aan de andere kant van het veen, tussen de Glanerbeek en de uitkijktoren had je een overslagplaats. Daar stond een machine met een grote trechter erop en die werd aangedreven door een trekker.

De turf werd aangevoerd door lorries en later bovenin de trechter gegooid. Deze turf werd dan in stukken gehakt. Deze gehakte turf ging naar de boeren in de omgeving van het Aamsveen en werd gebruikt in de paardenstal in plaats van stro. Nou ja, zo ging dat, zei de oude man.

Ik vroeg nog aan de oude man wat ze de winterdag deden. Als er geen turf werd gestoken. Nou, in de winter gingen we hier in de omgeving bij de boeren werken en als er geen werk was dan werkten we bij Eilermarkt in de fabriek als losse werknemers. Je weet wel, hier in Gronau. Ja, zo ging dat.

De man riep het loslopende hondje bij zich om weer verder te gaan richting huis. Ik kon hem nog net vragen hoe hij heette. Ik ben van Goolcate en ben voor 90 jaar geleden hier om de hoek links in die boerderij die daar staat geboren. Thans woon ik in een verzorgingstehuis in Glanerbrug.

De man vervolgde zijn pad en was al snel uit mijn oog verdwenen. Inmiddels stond Erika alweer klaar om de volgende groep te ontvangen en gingen we verder met ons veldwerk.

Een oude man met een historisch verhaal en één de laatste der mohikanen ..

Henk Kaspers

foto Tineke Eitink

Intrigerende natuur

Geëmancipeerde vaders

In het natuurprogramma **Natuur op NPO2** van de EO was het thema “**Animal super parents**” met iets over zeepaardjes. Aanleiding om me daar eens in te verdiepen...

Het zeepaardje (*Hippocampus*; hippos = paard en kampos = zeemonster) horen bij het geslacht van vissen uit de familie Syngnathidae tot de orde van de zeenaaldachtigen. Het zeepaardje is verwant aan het stekelbaarsje.

Van oorsprong leven zeepaardjes in tropische gebieden, op met zeewier bedekte zeebodems in ondiep, warm en stromend water. Door de opwarming van de aarde komen er nu ook koud water soorten voor in de Oosterschelde, Waddenzee, Noordzee en Middellandse zee.

Hun hoofdvoedsel is plankton. Verder eten ze kleine zwemmende diertjes, zoals vislarfjes en kleine kreeftachtige. Ze gaan niet echt op jacht. Al het eetbare dat toevallig langs zwemt zuigen ze naar binnen. Vandaar dat ze ook in stromend water moeten leven.

Bij het zwemmen gebruiken ze hun rugvin, deze gaat 35 keer per seconde heen en weer. Hun kop gebruiken ze als stuur.

De ogen van een zeepaardje kunnen elk afzonderlijk bewegen en in een andere richting kijken. Handig als je voedsel voorbijkomt... De staart gebruiken ze om in de stroming hun voedsel te vangen en zich ergens aan vast te klemmen. Tot zover een korte beschrijving van dit prachtige diertje.

Vooraf fascinerend vind ik hun paring, broedsel en geboorte.

“ Een zeepaardje flirt gemiddeld met maar liefst 25 andere zeepaardjes per dag ”

Bij zeepaardjes is het namelijk niet het vrouwtje, maar het mannetje dat de jongen draagt en baart. Ja ja, mannen, ook dát komt voor...

Je kunt het verschil goed zien tussen een vrouwtje en een mannetje. Het vrouwtje is wat dunner en het mannetje heeft een verdikte buik met buidel. Dit is een soort broedzak (net even anders dan een broekzak).

De uitgebreide paringsdans van zeepaardjes is echt een sierlijke dans, zacht en lieflijk.

Zo prachtig om te zien. Zoek op internet maar eens een filmpje onder "paringsdans zeepaardje". Als hun staarten verstrengeld zijn brengen ze hun buiken naar elkaar toe en draagt het vrouwtje haar eitjes over in de broedbuidel van het mannetje. Het bijzondere is dat de eitjes pas dáár bevrucht worden en zich verder ontwikkelen.

Tijdens de broedperiode produceert het mannetje een speciale voedingsvloeistof voor de embryo's. Het duurt ongeveer 2 weken in warm water - wat langer in kouder water - voor de jonge zeepaardjes (soms wel 200-2000 las ik ergens) vanuit de buidel naar buiten worden geperst.

Na deze gebeurtenis is het mannetje vaak totaal uitgeput en sterft dikwijls.

Zeepaardjes worden al langere tijd met uitsterven bedreigd. Hoofdoorzaak: de mens. Ze worden gevangen voor aquaria, als lekkernij in de keuken, als souvenir voor de toeristenindustrie en als traditioneel Chinees medicijn (in 1995 zelfs 20 miljoen!).

Lieve mensen, waar zijn we mee bezig...

Tineke Eitink

“ Het zeepaardje: een heel bijzondere vis!
De enige vis met nek, een meester in camouflage en sommigen kunnen zelfs licht geven in het donker! ”

Plastic op de Wadden,

voedsel voor de toekomst

We waren onlangs voor het eerst een paar dagen op Schiermonnikoog. Op de laatste dag gingen we vogels kijken aan de waddenkant. We zagen bergeenden, rotganzen, scholeksters en nog meer, maar dat was te ver weg voor ons bescheiden verrekijkertje.

Mijn vader liet zijn oog vallen op wat dichterbij was. We stonden er middenin. "Kijk nou toch, wat is dat voor viezigheid, het lijkt wel allemaal plastic." Ik pakte een stukje op. Het rekte mee als een kapotte ballon. De hele kustrand lag er vol mee. We waren diep geschokt. We liepen peinzend verder tot mijn oog viel op een groot groen blad met één klein stukje wit, het wit van de kapotte ballon, van plastic. Daarna vond ik nog een groot stuk "ballon" met een groter stuk groen eraan. De opluchting was groot. Toch geen plastic, maar een plant! Thuisgekomen was daar het internet dat ons verder hielp. <http://www.lc.nl/friesland/Aangespoeld-plastic-blijkt-zeesla-21978367.html>

We bleken niet de enigen die even op het verkeerde been stonden. Zeesla (ulva) is een wier dat maar een of twee cellen dik is. Het ziet er bijna uit als losse bladen van kropsla. Het kan groeien op een ondergrond van stenen, maar ook op schelpen. Het mooie is dat het heel gezond is en smakelijk om te eten. Het bevat eiwit, ijzer, calcium, mangaan, kalium, kiezelzuur en de vitaminen A, B en C. Voor recepten van wieren zie: <http://www.zeewierwijzer.nl/zeewier/groenwieren/zeesla>

Wie meer wil weten over wier als voedsel of eventuele industriële toepassingen kan kijken op https://www.wur.nl/u-pload_mm/0/4/f/ce7ae3b0-2077-46ed-a0cd-25cb945b50b9_fc6a4571-a26a-4de3-9037-b35859aec335_zeewierteelt_heeft_de_toekomst.pdf

Lidy Vrijheid - oktober

foto Lidy Vrijheid

Moestuinieren met kinderen

Moestuinieren met kinderen is leuk! Maar moestuinieren gaat niet vanzelf en hoe zorg je dat kinderen enthousiast blijven?

Daarom organiseert IVN Enschede een cursus moestuinieren met kinderen, voor alle volwassenen die samen met kinderen willen gaan moestuinieren. Dat kunnen mensen zijn die werken op basisscholen of BSO, maar ook (groot) ouders die met hun eigen (klein)kinderen de moestuin willen gaan ontdekken.

“Een moestuin is de plek om kinderen te laten zien waar hun voedsel vandaan komt.”

“Wordt jij ook een "letter-vreter"? Laat dan je naam groeien in letters van tuinkers en oogst ze letter voor letter voor op je boterham met kaas...”

De cursus bestaat uit drie avonden in februari, maart en april. Deelnemers krijgen tips over grond, maken een eigen beplantingsplan, leren meer over zaaien en verspenen, de ontwikkeling van kinderen en natuurbeleving, handig tuingereedschap. Daarnaast zijn de bijeenkomsten ook bedoeld om onderling ervaringen uit te wisselen, stekjes te delen en willen we na de cursus ook een aantal initiatieven in Enschede bezoeken om inspiratie op te doen. Deelnemers krijgen een map met informatie als naslagwerk.

Er is plek voor 20 deelnemers, dus wacht niet te lang met opgeven. Voorlopige data zijn 8 februari, 15 maart en 22 maart. We proberen de kosten laag te houden. Mochten deze data volraken dan kijken we naar een nieuwe serie. Opgave kan via IVN Enschede:

Bij een bijeenkomst van de Groene Loper Enschede ontmoeten IVN Enschede en Kindermoestuin de Groene Aarde elkaar en sloegen de handen ineen. IVN is al lang actief in

Samen wandelen over het landgoed "De Weele"

Vlak bij Boekelo ligt een prachtig landgoed: "De Weele". Henk Kaspers kent dit landgoed met zijn fraaie wandelpaden en schitterende doorkijkjes haast zo goed als zijn broekzak en neemt ons graag mee om al die mooie plekjes die te ontdekken.

Ondertussen kom je van alles te weten over de geschiedenis van deze mooie plek. Bijvoorbeeld wat de naam van dit landgoed betekent.

De wandeling is heel gevarieerd en gaat door bos, weide en over oude erven.

De start voor deze wandeling is donderdag 22 maart om 14.00 uur. We treffen elkaar op het kruispunt Tesinkweg/-Tesinklandweg.

foto Celia Horst

Een herfstwandeling

Met de leerlingen van de basisschool maken we ieder jaar in oktober een herfstwandeling door het Ledeboerpark.

In groepjes van 6 leerlingen gaan ze samen met de gids allerlei gewone bijzonderheden bekijken, bespreken, voelen, ruiken en proeven. Ieder groepje is weer anders. In het groepje dat ik mocht begeleiden zaten 3 jongens en 3 meisjes.

Na een voorstelrondje bekijken we de verandering van een eitje tot vlinder van het koolwitje en in de moestuin vinden we vaak etende rupsen op de boerenkool, die met een vergrootglas worden bekeken. Ook wijzen we op de verbouwde groenten waarvan veel kinderen de naam niet weten.

De meisjes vinden het interessant maar de jongens hebben hun eigen programma:

Lekker struinen door het graanveld, dat vinden de heren leuk! En ze worden steeds enthousiaster bij het meel malen, zelfs fanatiek. We hebben Aardsterren bekeken en wormen gezocht in de composthoop. De wormen werden in het wormenhotel gestopt nadat ze ieder een naam kregen.

Samen speuren we naar slakken sporen op een boomstronk en we zoeken naar paddenstoelen zoals de aardappelbovist zwavelzwammetjes en de rode koolzwam en we hebben pissebedden bekeken. In de schuur bespreken we de stand-en trekvogels en hebben we ontzag gekregen voor de zwaluw die 12000 km naar Zuid Afrika vliegt om daar te overwinteren.

We kijken naar de eekhoorn en de bomen waar hij zijn voedsel vandaan haalt, zoals de tamme kastanje, eik en beuk. Daarna wordt de bijenkijkkast geopend en de koningin met witte stip gevonden en wordt er gevoeld hoe warm het daarbinnen is en dan natuurlijk honing proeven. Tot slot hebben we het bijen- en vlinderhotel bekeken en d.m.v. een rolfluitje laten zien hoe een vlinder drinkt. De kinderen waren allemaal dolenthousiast en zelf was ik blij dat ik dit aan deze kinderen kan meegeven.

Lidy Schans

foto Tineke Eitink

De roodborst

De roodborst (*Erithacus rubecula*) wordt meestal liefkozend roodborstje genoemd.

Dit knusse verkleinwoordje staat eigenlijk in schrill contrast met de aard van het beestje: het is een ongelooflijk felle donder, die fanatiek zijn territorium verdedigt. Mensen die beweren veel roodborstjes in de tuin te hebben, moeten zich dan ook vergissen. In je tuin zit maar één roodborstje, behalve in de paartijd: dan kunnen er twee zijn, een mannetje en een vrouwtje.

Het is dus niet romantisch "Roodborstje tikt tegen 't raam, tik, tik, tik", maar "Roodborstje ziet in zijn spiegelbeeld in het raam een rivaal, pik, pik, pik."

De roodborst wordt beschreven als een gedrongen zangvogel met een olijfbroene rug en helder oranjerode borst, tot boven de snavel.

Het roodborstje is een heel erg geliefd vogeltje, vooral in Engeland, maar zeker ook in Nederland. Er doen veel mooie folkloristische verhalen de ronde over de manier waarop de roodborst aan zijn oranjerode borst is gekomen. En ook aardig is de 'verklaring' waarom het roodborstje vaak op kerstkaarten figureert.

De volgende anekdotische verhalen komen van de website <http://www.saywhydoi.com/christmas-robin-why-are-robins-on-christmas-cards>. De Engelse naam voor de roodborst is robin. In Engeland kregen postbodes, die gekleed waren in lange rode jassen, de koosnaam 'robin'. En al in de 19e eeuw inspireerden deze robins, die de kerstkaarten rond brachten, de ontwerpers van kerstkaarten tot de bekende plaatjes van die andere robin op een takje hulst. Denk daarbij in gedachten nog even die mooie rode kleur van een roodborstje in een besneeuwd landschap, en je ziet waar de inspiratie vandaan komt.

Verklaring één van de rode veren van de roodborst, nou ja, verklaring, folkloristisch verhaal: Toen Maria net bevallen was van Jezus begon het in de stal een beetje koud te worden. Er kwam een klein bruin vogeltje met een paar takjes in zijn snavel. Die legde hij op het smeulende vuur, en hij begon te zingen en met zijn vleugels te flapperen. Het vuur laaide op en verwarmde zo de stal. Er spatte een vonk uit het vuurtje en die kleurde de borst van het vogeltje rood.

Een tweede verklaring vertelt over de kruisiging van Jezus. Christus kreeg een doornen kroon op het hoofd gedrukt en er stak een doorn diep in zijn voorhoofd. Een klein bruin vogeltje trok met zijn snavel deze doorn uit het voorhoofd en er viel een druppel bloed op zijn borst. Sindsdien heeft dit bruine vogeltje een rode borst.

(Overigens vertelt de Nederlandse folklore dat er bloeddruppels vielen op de planten die onder het kruis groeiden. Die planten hebben sindsdien rode vlekken op het blad. Herkent u deze plant? Inderdaad, perzikkruid.)

Het derde verhaal gaat over het feit dat een klein bruin vogeltje uit medelijden water bracht naar de zielen in het vagevuur. Hierbij schroeide hij af en toe zijn borst, wat hem de rode kleur opleverde.

Tot zo ver de folklore. Over naar de realiteit.

De roodborst zingt vrijwel het hele jaar. Hoogtepunt ligt in het voorjaar, maart-april. In het broedseizoen zingen ze al heel vroeg in de ochtend en niet zelden ook 's nachts, bijvoorbeeld bij volle maan of in de buurt van een lantaarnpaal. Ook vrouwtjes zingen, en verdedigen hun territorium. Een deel van de Nederlandse populatie, vooral jongen en vrouwtjes, trekt weg naar Zuid-Europa. Daarvoor in de plaats komen Scandinavische overwinteraars naar onze streken. Zo begin september is er weer een opleving in gezang van de roodborsten: de Scandinaviërs proberen een winterterritorium te veroveren.

Dat overdenkend vraag ik me af: hoe kan dat ontstaan zijn? Er is in Nederland voldoende voedsel voor een flinke winterpopulatie. Toch trekt een aantal vogels weg, om plaats te maken voor soortgenoten uit streken waar in de winter te weinig voedsel is. Een van de vele wonderen van de natuur.

We kennen het roodborstje natuurlijk als die trouwe metgezel die altijd even bij je komt buurten als je in de tuin aan het werk bent. Bij het spitten pikt hij de wormpjes bijna van je schop. Evolutiebiologen hebben zich lang afgevraagd hoe dat mogelijk was, gezien de korte tijd dat de mens nog maar landbouwer is. Totdat het iemand op viel dat het roodborstje ook altijd heel attent aanwezig was bij everzwijnen die in de grond wroeten. Toen viel het kwartje. Voor de roodborstjes zijn wij, tuiniers, gewoon wroetende varkens.

Nico van Diepen

Binnenkort: cursus "Wilde planten herkennen"

In het voorjaar van 2018 willen IVN Enschede en KNNV Enschede een korte cursus "Wilde planten herkennen" organiseren.

De cursus is bedoeld voor beginners en zal voornamelijk bestaan uit praktijk, waaronder veel excursies. De eerste cursusbijeenkomsten zullen zoals het nu lijkt, worden gehouden op donderdagavond 22 maart en 19 april 2018.

Deze avonden zal vooral de terminologie behandeld worden die nodig is om Flora's en andere plantengidsen goed te kunnen gebruiken. Ook zullen we oefenen in het determineren van planten. Verder zal de cursus bestaan uit circa 5 excursies.

Belangstellenden kunnen zich van af nu melden bij Wim Lengton of Hanneke van Dorp:

- * Wim Lengton via w.lengton.1@kpnmail.nl
- * Hanneke van Dorp via hanneke_van_dorp@planet.nl

Henk Kaspers deelt met ons zijn liefde voor de natuur in het volgende gedicht:

Ik hou van de natuur

*Ik hou van buiten
waar de vogels fluiten
waar de tulpen bloeien
daar waar ik op wil groeien*

*Ik hou van buiten
met de wind in m'n haren
voor mij zijn er buiten geen gevaren
buiten beleven; dat kan ik wel jaren*

*Ik hou van buiten
waar de bladeren van de bomen waaien
en de vliegende kraaien
ik wil voor altijd buiten blijven
en buiten mijn gedichten schrijven*

- schrijver onbekend -

Van de redactie

Nou, dit is hem dan. Onze IVN Gidsengids nieuwe vorm; nieuw formaat, nieuwe lay-out en meer kleuren foto's. Best eng. Best spannend. Wat zouden onze leden en relaties ervan vinden...

Directe aanleiding tot de eigentijdse vormgeving van de Gidsengids, zoals deze nu voor u ligt, was het bericht dat de gids dit jaar ca. 40 jaar bestaat. In deze Winteruitgave heeft u al kunnen lezen over vroegere Gidsengidsen en redacties. En dan hebben we het over eind 70-er jaren van de vorige eeuw. Daarvoor bestond er een soort IVN mededelingenblad met o.a. een agenda en het jaaroverzicht.

Na Jan Oostindie en anderen, geeft Heddie Zorn (waarover meer in deze gids) het stokje door aan onze secretaris Mieke Vlierhaar en zij neemt dan de redactie van de Gidsengids voor haar rekening. Mieke zorgt ervoor dat de gids elk kwartaal weer keurig bij onze leden op de mat ligt. Het uiterlijk van de gids is dan nog steeds ongewijzigd.

In 2013 komt Celia Horst Mieke een handje helpen en neemt uiteindelijk de redactie van Mieke over. Onder de bezielende leiding van Celia begint er een en ander te veranderen in de Gidsengids. Even later besluiten Celia en ondergetekende samen om de toenmalige gids zelfs een modern jasje te geven. De innerlijke vorm wordt hier en daar wat aangepast en uiteindelijk krijgen we van het bestuur zelfs groen licht voor een gekleurde omslag.

Deze voorzichtige aanpassing van de gidsengids kostte veel tijd en energie. Artikelen en foto's verzamelen, steeds weer lobbyen en mensen vragen of zij een verslagje of stukje willen schrijven en zoeken naar een aantrekkelijke lay-out om een prettig leesbaar blad te maken.

Wij hebben vaak samen om de tafel gezeten en het aange-name met het nuttige gecombineerd, zoals uit bijgaande foto moge blijken. En elke keer als de deadline inzicht kwam groeide gezonde stress. Tegelijkertijd was het voor ons ook een uitdaging om naar een uitgave toe te werken die onze leden waarderen en waar wij voor de volle 100% achter konden staan. De Gidsengids is niet alleen een verbindende factor met onze leden, donateurs en belangstellenden, tevens het visitekaartje van onze afdeling.

Maanden geleden zijn we gestart om ons te verdiepen in het nieuwe programma van Editoo. Editoo is onze nieuwe drukker, met een eigen online opmaak programma. Zij verzorgen ook de verzending van de gids. Het blad wordt volgens een door ons aangegeven standaard vorm/format opgemaakt. Dit alles scheelt ons enorm veel werk.

Natuurlijk zal de tijdswinst pas blijken op termijn, want je een nieuw programma eigen maken, dat doe je niet in een dag. Dat kost tijd, veel tijd. En zoals bij alle nieuwe processen zal de gids de komende tijd vast nog wel bijgeschaafd gaan worden voor alle schoonheidsfoutjes verdwenen zijn. Uw mening over deze vernieuwde gids stellen wij zeer op prijs.

Hoe dan ook. Wij zijn ook deze keer weer blij met de bijdragen van onze inzenders met de meest uiteenlopende onderwerpen. Tevens hopen we natuurlijk dat u veel leesplezier beleeft aan deze Gidsengids nieuwe vorm, vanaf nu met extra veel kleuren foto's.

Tineke Eitink-Doornhein

Voor onze voorjaarsuitgave verzoeken wij u ook om uw belevingen in de natuur, uw weetjes of grappige verhalen in te sturen. Uw medeleden zijn er vast blij mee en uw redactie ook.

Meer informatie op onze facebook en website pagina:
<https://nl-nl.facebook.com/IVNEnschede/>
<https://www.ivn.nl/afdeling/enschede/>

De redactie wenst u prettige kerstdagen en een gelukkig, gezond en groen 2018

Agenda

Zaterdag 6 januari

IVN Nieuwjaarswandeling
(alleen voor leden, huisgenoten en donateurs)
Aanvang: 14.00 uur
Startpunt: parkeerplaats van restaurant "Sandersküper"
Verdere informatie op pagina 4 van deze Gidsengids

Donderdag 29 maart

Filmavond over het stroomgebied van de Regge, een film van Jan van der Geest
Start: 20.00 uur
Locatie: Nivon-centrum, Dotterbloemstraat 120
Kosten: € 3,- voor entree en 1 consumptie. Leden van IVN, KNNV en Nivon betalen € 2,-
Meer informatie is te vinden op pagina 8 van deze Gidsengids

Donderdag 12 april

Algemene ledenvergadering
Start: 19.30 uur
Locatie: Nivon-centrum, Dotterbloemstraat 120

Voorjaar 2018

Rolstoelwandelingen in samenwerking met De Posten in het kader van het project "Grijs, Groen en Gelukkig".

Zaterdag 9 juni

Landelijke IVN Slootjesmiddag

Excursies

Zondag 21 januari 2018

Excursie "Winterbomen", een activiteit van IVN en Landschap Overijssel.
Start en locatie: zie t.z.t. <http://www.landschapoverijssel.nl>
Over de schoonheid van kale bomen en hun overlevingskracht.

Donderdag 22 maart

Excursie landgoed "De Weele"
Aanvang: 14.00 uur
Startpunt: kruispunt van Tesinkweg en Tesinklandenweg
Gids: Henk Kaspers
Meer informatie is te vinden op pagina 17.

Schoolwandelingen

Dinsdag 6 februari

Vergadering werkgroep Schoolwandelingen
Start: 9.30 uur
Locatie: Lammerinkswönnner, Abraham Ledeboerpark

Vrijdag 6 april

Voorwandelen Voorjaarsactiviteiten Groot Brunink
Start: 9.30 uur
Locatie: Erf Biologisch Melkveebedrijf Bruggert

Weken 9 - 27 april

Voorjaarsactiviteiten op het Groot Brunink
Met de kinderen uit de groepen 5 en 6 van de basisscholen uit Enschede ontdekken we de lente op het Groot Brunink.

Week 9 - 13 juli

Veldwerkweek Stedelijk Lyceum op het Aamsveen

Helaas is de datum van de Ledenvergadering onder voorbehoud i.v.m. reservering van de vergaderruimte. Natuurlijk wordt u t.z.t. zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

Cursussen

Herfst 2017, winter en voorjaar 2018

Natuuroudercursus, (groot)ouders worden opgeleid tot Natuurouders.

Meer informatie is te vinden op pagina 10.

Donderdag 8 februari, 15 maart en 5 april

Cursus "Moestuinieren met kinderen"

Voor deelname vooraf opgeven.

Meer informatie is te vinden op pagina 17.

Donderdag 22 maart en 19 april

Cursus "Wilde planten herkennen"

Voor deelname vooraf opgeven.

Meer informatie is te vinden op pagina 20.

foto Celia Horst

Een herinnering voor iedereen die het nog niet heeft gedaan: de contributie s.v.p. betalen vóór 31 december 2017.

Contributie IVN-leden € 18.50

Contributie huisgenootleden € 5.-

IBAN: NL05 INGB 0000 8388 83 t.n.v. IVN Enschede

Dank u wel voor de medewerking.

Fijne feestdagen en een goed en gezond 2018 gewenst.

Dirk Nijenboer, penningmeester IVN Enschede

Heemtuin

Werken aan een mooie Heemtuin

Iedere woensdagochtend is een groep vaste mensen bezig met het onderhouden van de Heemtuin in het Abraham Ledeboerpark. Heb je zin om eens te kijken/ mee te helpen?

Je bent van harte welkom tussen 9.00 en 12.00 uur.

Voor meer informatie: tel. 053-4773340

IVN Heemtuin - foto Hanneke van Dorp

INDIEN ONBESTELBAAR: REDACTIE GIDSENGIDS
BURGEMEESTER STROINKSTRAAT 375
7547 RH ENSCHEDE

ivn natuur
educatie

foto Erika van Oudeneel